

Innst. S. nr. 359

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

St.prp. nr. 81 (2008–2009)

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til inngåelse av en avtale mellom Norges Bank og Det internasjonale valutafondet (IMF) om å stille nye lånemidler til disposisjon for IMF's generelle låneordninger

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I proposisjonen bes det om Stortingets samtykke til at det inngås en avtale mellom Norges Bank og IMF om å stille nye lånemidler til disposisjon for de generelle låneordninger til Det internasjonale valutafondet (IMF). Rammen for låneadgangen er 3 mrd. SDR. Basert på valutakursen 22. mai tilsvarer dette i underkant av 30 mrd. kroner.

Bakgrunnen er at utlånskapasiteten til IMF over de siste ti årene har gått markert ned målt i forhold til størrelsen på verdensøkonomien. Dette må ses i lys av at også behovet for lån fra IMF lenge falt. Den globale økonomiske og finansielle krisen har imidlertid ført til at etterspørselen etter lån fra IMF har økt kraftig, og mye tyder på at nye land vil komme til å trenge finansiell bistand i månedene fremover. På denne bakgrunn kan IMF's nåværende kapasitet til å yte lån bli for knapp. Dette ville være svært uheldig i den dype globale krisen vi nå er inne i.

IMF's utlånskapasitet var et av hovedpunktene i arbeidet fram mot G20-toppmøtet 2. april i år, der G20-landene samlet seg om å anbefale en tredobling av IMF's lånekapasitet, fra 250 mrd. USD til 750 mrd. USD. I februar i år inngikk Japan en bilateral avtale med IMF om en låneadgang på 100 mrd. USD, og i midten av mars annonserte EU vilje til å stille med 75

mrd. euro i nye lånemidler. Flere land har senere kommet med løfter om bidrag.

Etter drøftinger med Norges Bank sendte finansministeren 27. mars i år et brev til IMF's administrerende direktør med tilbud om å starte en dialog om et norsk bidrag på om lag 30 mrd. norske kroner, gitt Stortingets samtykke. Det norske tilbudet ble offentliggjort 28. mars i forbindelse med statsministerens deltakelse på toppmøtet i Chile om progressiv respons på finanskrisen.

På bakgrunn av finansministerens brev har Norges Bank ført forhandlingene med IMF om betingelsene knyttet til en slik utvidet tilgang til lån fra Norge. Forhandlingene er nå gjennomført, og det foreligger et omforent utkast til avtale der IMF og Norges Bank er de formelle avtalepartene.

I løpet av forhandlingene reiste IMF også spørsmålet om Norge eventuelt kunne skyte inn midler i IMF's spesielle ordninger for lavinntektsland, der lån gis med subsidiert rente. Regjeringens vurdering er at Norge ikke skal stille nye lånemidler til disposisjon for disse ordningene nå. I stedet vil Regjeringen knytte eventuell ny, norsk finansiell støtte til IMF's ordninger for lavinntektsland til etableringen av en ny ordning med subsidiert rente rettet inn mot mer kortvarige betalingsbalanseproblemer. En slik ordning har vært etterlyst fra norsk side i lengre tid, og kan muligens komme på plass i nær framtid.

En nærmere redegjørelse for virksomheten til IMF og for norske synspunkter på aktuelle IMF-spørsmål, herunder låneordninger og utlånskapasitet, er gitt i St.meld. nr. 31 (2008–2009) Kredittmeldinga 2008.

Utkastet til avtale mellom Norges Bank og IMF følger som et trykt vedlegg til proposisjonen.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Alf E. Jakobsen, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, lederen Reidar Sandal, Eirin Kristin Sund og Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Linda C. Hofstad Helleland og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til at Regjeringen i proposisjonen ber om Stortingets samtykke til inngåelse av en avtale mellom Norges Bank og Det internasjonale valutafondet (IMF) om å stille nye lånemidler til disposisjon for IMF's generelle låneordninger.

Komiteen er positiv til at det inngås en avtale mellom Norges Bank og IMF om å stille nye lånemidler til disposisjon for de generelle låneordninger til IMF, og støtter at rammen for låneadgangen settes til 3 mrd. SDR.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke betydningen av at Norge har tydelige forslag om endringer i styringen av IMF og IMF's lånevirksomhet i tråd med St.meld. nr. 31 (2008–2009) Kredittmeldinga 2008. Flertallet mener dette vil styrke IMF's rolle som effektivt virkemiddel for å begrense konsekvensene av finanskrisen i mange land.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at det i Kredittmeldinga 2008 pekes på muligheten for å avvikle IMF's engasjement i langsiktig utviklingsfinansiering. Flertallet merker seg at det fremgår av proposisjonen at Norge ikke skal bidra til PRGF, men at det i stedet skal jobbes for å etablere nye stabiliseringsinstrumenter med subsidierte vilkår for lavinntektsland. Flertallet slutter seg til dette.

Flertallet viser til at det i forbindelse med vurderingen av etableringen av nye stabiliseringsinstrumenter skal stilles krav om begrensninger i bruk av strukturkondisjonalitet, som privatisering og konkurranseutsetting, i tråd med rapporten om bruken av lånevilkår fra Det uavhengige evalueringskontoret ved IMF (IEO). Flertallet vil understreke viktigheten av at IMF gir lavinntektslandene makroøkonomisk handlingsrom til å føre motkonjunkturpolitikk.

Flertallet peker på viktigheten av at nye lån ikke bidrar til nye gjeldskriser for lavinntektsland. Flertallet mener derfor det er viktig at det fremmes krav om at kortsiktige fleksible finansieringsordninger kommer i form av subsidierte lån.

Flertallet er positiv til at Norge bidrar til en slik ny eventuell ordning.

Flertallet mener det må jobbes for ytterligere reformer av basisstemmer for å styrke mellom- og lavinntektslandenes innflytelse.

Flertallet ber om at finansministeren krever en reform av sammensetningen av IMF's styre. Spesielt vil flertallet vise til at de afrikanske landene ble dårlig representert ved forrige revisjon. Flertallet ber Regjeringen vurdere om kravet om flertall for kritiske avgjørelser bør endres slik at ikke én aktør kan blokkere for slike avgjørelser.

Flertallet ber videre Regjeringen vurdere hvordan prinsippet om "double majority" kan utvides til å gjelde i flere typer avgjørelser.

Komiteen slutter seg for øvrig til Regjeringens forslag.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og merkningene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i at det inngås en avtale mellom Norges Bank og Det internasjonale valutafondet (IMF) om å stille nye lånemidler til disposisjon for IMF's generelle låneordninger.

Oslo, i finanskomiteen, den 12. juni 2009

Reidar Sandal

leder

Eirin Kristin Sund

ordfører